

Dyr, eller Dyr, som have lidt af endogfaa smitsomme, farlige Sygdomme, hyppigt falholdes i Kjøbstæderne. Paa Landet sker dette ikke saa meget; thi der kjender man hinandens Kreaturer ret godt. Man veed om Dens eller Dens Ko, at den er syg, og man tager sig altsaa der i Aigt for at kjøbe Kjødet; men at Kjødet af disse syge Kreaturer i stort Maal bliver indført i Kjøbstæderne, er vitterligt for Alle, som have havt Opmærksomheden henvendt paa denne Sag. Jeg har med Forundring set, hvilken Lovl der blandt Lægerne, endogfaa i det høie Sundhedskollegium mellem udmærkede Videnskabsmænd kan være om det Spørgsmaal, om Kjødet af syge Kreaturer kan forårsage nogen Skade. Der er, forekommer det mig, for en Del gaaet temmelig let hen over dette Spørgsmaal med den Trost, at naar saadant Kjød er flegt eller kogt, vil dets Nydelse ikke medføre stor Fare for Mennesket. Andre Steder har man ad Erfaringens Vej faaet Svar paa Spørgsmaalet. Der høves jo Kjendsgjerninger, som vise, hvilke Sygdomme og hvilke Ulykker Nydelsen af Kjød af syge Dyr kan frembringe. De Herrer ville vist erindre, at ifjor havde i Schweiz et helt stort Selstøb nydt af en Kalv, som nok havde havt Miltbrand, og der døde, hvis jeg ikke tager fejl, 19 Mennesker, medens omtrent 30 eller 40 bleve syge i en overordentlig farlig Grad. Det er ikke mere end to til tre Aar siden, at i en By, der hedder Nordhausen, i Tyffland, fremtalte Nydelsen af Kjød af et sygt Dyr Fleres Død og Sygdomstilfælde hos mindst 200 Mennesker, og jeg kunde nævne mange andre Exempler. Nu er der naturligtvis Forskiel paa, af hvilken Sygdom Dyret har lidt, og deraf afhænger Virkningen af Nydelsen af dets Kjød; men det er dog en Kjendsgjerning, at i Lig af Mennesker og i døde Kreaturer, naar de have lidt af Febre, forraadner Kjødet ganske særdeles hurtigt, og det er ligeledes vist, at ved Forraadnelsen fremkommer der en fuldstændig Forandring i den hele mikroskopiske Bygning. Sivilken Virkning nu den enkelte specielle Sygdom, hvoraf Dyret har været angrebet, kan have paa Mennesket, naar Kjødet nydes, skal jeg ikke komme ind paa, og det er heller ikke Noget, i hvilket jeg er kyndig; men saa meget er vist, at baade Læger og Dyr-læger opregne flere Sygdomme hos Dyrene, hvilke saaledes angriber Kjødet, at Nydelsen af dette endogfaa er livsfarligt; dertil hører f. Ex. Miltbranden hos Dyren, derom tror jeg ikke, der hersker nogen Uenighed. Men hvorledes skulle vi under den nuværende Tilstand faae at vide, om den Ko, hvis Kjød salbydes i Kjøbstaden, har lidt af Miltbrand, og om man ikke ved at spise dette Kjød udsætter sig for den forfærdeligste Fare? Jeg tror ikke, at der herimod høves mindste Betyggelse. Thi ved en Undersøgelse af Kjød, efter at et Dyr er slagtet, især strax efter at det er slagtet, lader det sig ingenlunde afgjøre, om

Dyret har lidt af en saadan Sygdom. Ofte fremkomme Sygdomstegnene først efter nogen Lids Forløb, og det er ogsaa det Særegne, at de Sygdomme, som Nydelsen af Kjødet forplante til Mennesket, heller ikke strax indtræde, men at der kan gaa længere Tid, inden de vise deres Virkning, hvilket medfører, at det ofte er meget vanskeligt at udfinde, hvorfra det Kjød hidrører, hvis Nydelse har forvoldt Ulykken. Den Mængde andre Levnetsmidler, som er Gjenstand for Forvanskning, skal jeg ikke dvæle ved, især da den ærede Minister har omtalt Mælken og paavist, hvilke store Ulykker der fremkomme ved den Forvanskning af Mælken og den Forringelse af dens Næringsværdi, som er saa overordentlig hyppig. Men jeg skal i Forbigaaende kun nævne Kaffe, som er et overmaade vigtigt Surrogat for Næringsmidler hos den fattige Befolkning. Den Kaffe, som sælges mange Steder — jeg kunde nævne Kroer paa Landet, hvor den Slags Kaffe sælges — har ikke det Mindste til fælles med Kaffe, der er ikke Spor af Kaffe deri, den bestaar sædvanlig af brændte Brødkorper og brændt Rug, som er tilsat med Sikorie, og naar saa endda Sikoriepulveret var godt, men Pulveret er meget ofte blandet med Ofter, Ternoryd og Jorddele. Den Drik, som altsaa tillaves af disse Gjenstande, og som gaar under Navnet Kaffe, kan umulig andet end være meget skadelig. Jeg skal heller ikke komme ind paa Spørgsmaalet, om den Arsenikforgiftning, som mere og mere synes at være en Følge af det flette Tilfyn med Dyr-lægerens Kreaturabsf. Det er bekjendt, at rundt om paa Landet foretages Badskninger med Arsenik og Arsenikpulver, uden at Dyr-lægen er til Stede, hvor det overlades vedkommende Landmand, som har kjøbt Pulveret, selv at opløse det og selv at benytte det til Badskning af sine Kreaturer, og det er en bekjendt Sag, hvorledes Uforsigtighed ved Badskningen eller ved Pulverets Opløsning kan medføre store Farer og Forgiftningstilfælde baade for Dyret og for Mennesket, som nyder af Kjødet eller Mælken af et saadant Dyr. Men der maa dernæst spørges om, hvilket Bærn der eksisterer imod alle de Farer, som saaledes ere til Stede, og der maa desværre da svares, at dette Bærn er ganske overordentligt ringe. Vi have et Sundhedskollegium her i Landet, som rettere burde kaldes Sygdomskollegium, fordi det har at beskæftige sig med Sygepleien, men ikke, i alt Fald ikke direkte, har med Sundhedspleien at bestille, hvortil det hverken har Kald eller Myndighed. De enkelte Foranstaltninger til at fremkalde en bedre Sundhedspleie, som have fundet Sted, skyldes ganske vist den Interesse, som ogsaa nogle Læger have havt for at forbedre Folkets Sundhed. Men hvem har Ansvaret for, at Sundhedsforanstaltninger træffes? Ja, jeg maa tilstaa, at jeg veed Ingen. Justitsministeren staar vel i Spidsen for Sanitetsvæsenet, men Alt, hvad der